

Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs Molenlanden 2021 - 2032

Onderwerp:	Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs Molenlanden 2021 - 2032
Opdrachtgever:	Gemeente Molenlanden
Auteur:	Martijn Droog
Bestuurlijk opdrachtgever:	Bram Visser
Ambtelijk opdrachtgever:	Tanja Koekebakker
Leden projectgroep:	Ellen Schoondermark Gerold den Haan Derk Verwoerd
Datum:	maart 2021

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
1.1 ALGEMEEN	4
1.2 LOOPTIJD EN FASERING	4
1.3 LEESWIJZER	4
2. LOKALE EN WETTELIJKE KADERS	5
2.1 WETGEVING	5
2.2 ZORGPLICHT GEMEENTE	5
2.3 TAKEN, VERANTWOORDELIJKHEDEN EN BEVOEGDHEDEN VAN SCHOOLBESTUREN	5
2.4 GEZAMENLIJK PLAN PO-RAAD, VO-RAAD EN VNG OVER RENOVATIE	5
2.5 DE VERORDENING ONDERWIJSHUISVESTING	6
2.6 INCLUSIEF ONDERWIJS	6
2.7 OVERIGE LOKALE UITGANGSPUNTEN	7
2.7.1 <i>Criteria nieuwbouw</i>	7
2.7.2 <i>Renovatie</i>	7
2.7.3 <i>Stimuleren vorming Kindcentra en multifunctionele gebouwen</i>	7
2.7.4 <i>Verduurzaming</i>	8
2.7.5 <i>Frisse scholen en binnenklimaat</i>	8
2.8 QUICKSCAN GEBOUWEN MET BOUWJAAR TUSSEN 1990 EN 2015	9
3. HUIDIGE SITUATIE	10
3.1 SPREIDING SCHOOLGEBOUWEN BINNEN DE GEMEENTE	10
3.2 BOUWJAREN	10
3.3 OMVANG SCHOLEN EN AANTAL LEERLINGEN	11
3.3.1 <i>Opheffingsnorm</i>	11
3.3.2 <i>Leerlingenprognose</i>	12
4. TOEKOMSTPERSPECTIEF BASISCHOLEN MOLENLANDEN	13
4.1 KERN ARKEL	13
4.1.1 <i>OBS De Lingewaard</i>	13
4.2 KERN BLESKENS GRAAF	13
4.2.1 <i>OBS De Stapsteen</i>	13
4.2.2 <i>School met de Bijbel</i>	13
4.3 KERN GIESSENBURG	13
4.3.1 <i>OBS Het Tweespan</i>	13
4.3.2 <i>CBS De Hoeksteen</i>	14
4.4 KERN GIESSEN-OUDEKERK	14
4.4.1 <i>OBS Giessen-Oudekerk</i>	14
4.5 KERN GOUDRIAAN	14
4.5.1 <i>CBS De Fakkel</i>	14
4.6 KERN GROOT-AMMERS	14
4.6.1 <i>CBS Eben-Haëzer</i>	14
4.6.2 <i>CBS Rehoboth</i>	16
4.6.3 <i>OBS De Ammers</i>	16

4.7	KERN HOOGBLOKLAND.....	16
4.7.1	<i>OBS Den Beemd</i>	16
4.7.2	<i>CBS De Wegwijzer</i>	16
4.8	KERN HOORNAAR.....	16
4.8.1	<i>OBS Klimop</i>	16
4.8.2	<i>CBS Samen op Weg</i>	16
4.9	KERN MOLENAARSGRAAF	17
4.9.1	<i>CBS De Bron</i>	17
4.10	KERN NIEUW-LEKKERLAND	17
4.10.1	<i>OBS De Tuimelaar</i>	17
4.10.2	<i>School met de bijbel De Schakel</i>	17
4.10.3	<i>School met de Bijbel De Wegwijzer</i>	17
4.10.4	<i>Ds. Petrus v/d Veldenschool</i>	17
4.11	KERN NIEUWPOORT.....	18
4.11.1	<i>OBS De Knotwilg</i>	18
4.11.2	<i>CBS Eben-Haëzer</i>	18
4.12	KERN NOORDELOOS	18
4.12.1	<i>CBS School met den Bijbel</i>	18
4.13	KERN OTTOLAND.....	18
4.13.1	<i>CBS Eben Haëzer</i>	18
4.14	KERN OUD-ALBLAS.....	19
4.14.1	<i>CBS Groen van Prinsterer</i>	19
4.15	KERN SCHELLUINEN	19
4.15.1	<i>OBS Het Tweespan</i>	19
4.16	KERN STREEFKERK	19
4.16.1	<i>OBS De Boomgaard</i>	19
4.16.2	<i>School met den Bijbel</i>	19
4.17	KERN WIJNGAARDEN	20
4.17.1	<i>CBS De Zaaier</i>	20
5.	FINANCIËN	21
5.1	UITGANGSPUNTEN	21
5.1.1	<i>Stichtingskosten en afschrijftermijn (vervangende) nieuwbouw</i>	21
5.1.2	<i>Stichtingskosten en afschrijftermijn renovatie</i>	21
5.1.3	<i>Verduurzaming en Frisse Scholen Klasse B</i>	22
5.1.4	<i>Co-financiering</i>	22
5.1.5	<i>Rentevoet</i>	22
5.1.6	<i>Overzicht investeringen 2021 - 2032</i>	23
5.1.7	<i>Kapitaallasten</i>	24

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Dagelijks bezoeken ruim 4.000 kinderen één van de 28 basisscholen die zijn gevestigd in 17 kernen binnen de gemeente Molenlanden. Deze scholen vallen onder in totaal 11 schoolbesturen. De instandhouding van de schoolgebouwen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de schoolbesturen en de gemeente. In een Integraal Huisvestingsplan (hierna: IHP) beschrijven de schoolbesturen en de gemeente het gezamenlijke perspectief voor de schoolgebouwen.

Dit IHP is in nauw overleg met de schoolbesturen en overige betrokken maatschappelijke partners zoals kinderopvangorganisaties tot stand gekomen. Door gebruik te maken van een IHP voeren we ten eerste op planmatige wijze regie over toekomstige investeringen in onderwijshuisvesting en ten tweede brengen we samenhang aan in die investeringen.

Het opstellen van het IHP is gelijk opgelopen met het opstellen van het Vastgoed- en Accommodatiebeleid. Alhoewel dit in beginsel gescheiden trajecten zijn geweest, zijn de inhoud en uitgangspunten steeds op elkaar afgestemd. In die zin is er met recht sprake van een *Integraal* Huisvestingsplan.

1.2 Looptijd en fasering

De looptijd van het IHP is 12 jaar. Voor die periode is gekozen om twee redenen. Ten eerste om schoolbesturen binnen een redelijke termijn perspectief te bieden op omvangrijke ingrepen waar nodig en ten tweede om de jaarlijkse kapitaallasten voor de gemeente enigszins te spreiden. Voor wat betreft de fasering wordt uitgegaan van drie tijdvakken van vier jaar zodat er sprake is van investeringen op korte (2021 – 2024), middellange (2025 – 2028) en langere termijn (2029 – 2032).

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op de wettelijke en lokale kaders en geformuleerde uitgangspunten. Het derde hoofdstuk bevat een overzicht van de huidige situatie waarbij onder meer de prognose van het aantal leerlingen aan bod komt. De concrete situatie waarin elke school zich bevindt, wordt in hoofdstuk 4 weergegeven. In dat hoofdstuk wordt ook het toekomstperspectief van elk schoolgebouw beschreven. Het IHP wordt afgesloten met een hoofdstuk over de financiering van de voorgestelde ingrepen.

2. Lokale en wettelijke kaders

2.1 Wetgeving

De basis voor regelgeving over huisvesting van basisscholen is vastgelegd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO). Deze wet verplicht de gemeente om te zorgen voor adequate huisvesting. De regels die in acht moeten worden genomen zijn uitgewerkt in de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2019 gemeente Molenlanden' (zie paragraaf 2.5 voor een korte uitleg over de verordening).

2.2 Zorgplicht gemeente

Volgens de wet heeft de gemeente een zorgplicht op het gebied van onderwijshuisvesting. In grote lijnen is het de verantwoordelijkheid van de gemeente om te voorzien in:

- bekostiging van uitbreiding
- bekostiging van (vervangende) nieuwbouw
- bekostiging van eerste inrichting (schoolmeubilair en onderwijsleerpakket);
- vergoeden van schade die het gevolg is van bijzondere omstandigheden (zoals brand, inbraak of vandalisme)
- bieden van voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs

Het aanbieden van ruimten voor bewegingsonderwijs (gymnastiekaccommodaties) wordt niet specifiek behandeld in dit IHP. Op dit moment is er geen sprake van een kwantitatieve opgave op dit terrein. Bij onderwijsprojecten die voortvloeien uit dit IHP wordt per situatie uiteraard wel bezien in hoeverre de nieuwbouw of vervanging van een gymnastiekaccommodatie aan de orde kan zijn.

2.3 Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van schoolbesturen

De schoolbesturen zijn in beginsel verantwoordelijk voor beheer, onderhoud en exploitatie van het schoolgebouw. Daarvoor ontvangt het schoolbestuur rechtstreeks van het Ministerie van Onderwijs een vergoeding.

Voor de bekostiging van onderwijshuisvestingsvoorzieningen heeft het schoolbestuur dus te maken met twee financieringsstromen: één vanuit de gemeente (voor de genoemde voorzieningen in paragraaf 2.2) en één vanuit de rijksoverheid.

Schoolbesturen en gemeenten zijn dus gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijshuisvesting. De wet stelt daarbij dat schoolbesturen in beginsel bouwheer zijn tenzij met het college van B en W is overeengekomen dat de gemeente als bouwheer optreedt.

2.4 Gezamenlijk plan PO-raad, VO-raad en VNG over renovatie

De PO-raad, VO-raad (dat zijn de koepelorganisaties van de schoolbesturen) en de VNG delen het standpunt dat renovatie onvoldoende is geregeld in de onderwijswetten. Daarom hebben zij in april 2018 een gezamenlijk plan opgesteld. Uitgangspunt hierbij is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen.

Schoolbesturen werken met een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) hetgeen niet hetzelfde is als een IHP. Een MJOP is bedoeld om het onderhoud van scholen te stroomlijnen. Op basis hiervan vormt een schoolbestuur een verplichte voorziening om toekomstig onderhoud te kunnen uitvoeren. Een MJOP heeft een lange looptijd (tientallen jaren) en wordt periodiek bijgesteld.

Een IHP heeft een strategisch doel waarbij spreiding van scholen en de demografische ontwikkeling een belangrijke rol spelen. Strikt formeel heeft een IHP géén juridische status omdat aanvragen voor (vervangende) nieuwbouw en/of uitbreiding conform de procedures zoals omschreven in de verordening moeten worden ingediend. Het IHP is in feite een beleidsdocument en in die zin niet vatbaar voor bezwaar en beroep.

Het plan voorziet in het wettelijk verankeren van het IHP. Het IHP vervangt het systeem waarbij jaarlijks huisvestingsaanvragen kunnen worden ingediend. In het IHP wordt dus voor elk schoolgebouw aangegeven of en wanneer er renovatie of vervangende bouw is voorzien.

In de zomer van 2020 heeft de Minister voor Onderwijs het plan overgenomen. De verwachting is dat het wetsvoorstel in het najaar van 2021 naar de Tweede Kamer wordt gestuurd en in 2023 in werking zal treden.

2.5 De verordening onderwijshuisvesting

De basale uitwerking van het beleid inzake onderwijshuisvesting is vastgelegd in de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2019 gemeente Molenlanden' oftewel, de verordening. Hierin is opgenomen welke voorzieningen schoolbesturen kunnen aanvragen bij de gemeente en welke procedures en criteria daarbij gelden. De verordening is de uitwerking van een aantal wettelijke bepalingen. De belangrijkste daarvan is dat de verordening zodanig moet worden opgezet dat kan worden voldaan aan de redelijke eisen die het onderwijs aan de huisvesting van scholen in de gemeente stelt. Over aanvragen voor onderwijshuisvestingsvoorzieningen die de gemeente in behandeling heeft genomen, wordt op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met de schoolbesturen gevoerd. De gemeenteraad heeft de verordening in mei 2019 vastgesteld.

2.6 Inclusief onderwijs

Als een van de weinige gemeenten in Nederland kent onze gemeente een specifieke regeling voor bekostiging van onderwijshuisvesting ten behoeve van SBO-leerlingen. Onder voorwaarden die bij verordening zijn geregeld kan een reguliere basisschool die wordt bezocht door kinderen die anders op een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) zouden zijn aangewezen in aanmerking komen voor aanvullende capaciteit. Het SBO kent namelijk een ruimere normering voor wat betreft het aantal vierkante meters vloeroppervlakte per leerling.

Dit gemeentelijk beleid is in lijn met de missie van samenwerkingsverband Driegang (waarin vrijwel alle schoolbesturen die werkzaam zijn in onze gemeente participeren) om het zogenaamde inclusief onderwijs de norm te maken. Met inclusief onderwijs wordt een schoolse setting (bij voorkeur in het eigen dorp) bedoeld waar élk kind zich welkom en gezien weet en voelt. Waarbij verschillen geen beperking zijn, maar een vertrekpunt voor persoonlijke groei van ieder kind.

Inclusief onderwijs wordt gerealiseerd op het niveau van ouders, school, schoolbestuur, samenwerkingsverband én de gemeente. Hierbij werken het kind en het gehele systeem om hem/haar heen constructief met elkaar samen. Dit betekent dat er voldoende middelen en expertise beschikbaar zijn gesteld door het samenwerkingsverband en door het schoolbestuur. Daarbij is er sprake van een constructieve bijdrage van jeugdhulp en gemeenten.

Bij de projecten die voortkomen uit dit IHP wordt, waar mogelijk en waar van toepassing, rekening gehouden met het bieden van inclusief onderwijs.

2.7 Overige lokale uitgangspunten

In januari 2021 heeft de gemeenteraad de uitgangspunten bij het opstellen van het IHP vastgesteld. Deze uitgangspunten worden in de volgende subparagrafen kort omschreven.

2.7.1 Criteria nieuwbouw

Schoolgebouwen die de leeftijd van 40 jaar hebben bereikt of deze zullen bereiken gedurende de looptijd van het IHP komen voor vervanging in aanmerking. Dat gebeurt in de vorm van sloop / nieuwbouw, al dan niet op dezelfde locatie, of door een renovatie die leidt tot een levensduurverlenging van minimaal 25 jaar.

2.7.2 Renovatie

Renovatie die leidt tot een levensduurverlenging van minimaal 25 jaar kan een volwaardig alternatief zijn voor vervangende bouw en wordt daarmee als voorziening in de huisvesting beschouwd. Bij de afweging voor renovatie of nieuwbouw wordt expliciet gekeken naar de mogelijkheden de capaciteit van een te renoveren schoolgebouw te reduceren in het geval er sprake is van leegstand.

Renovatie van een schoolgebouw leidt in ieder geval tot een Bijna Energieneutraal gebouw (zie paragraaf 2.7.4) en een zogenaamde Frisse School Klasse B op de thema's operationele temperatuur en binnenluchtkwaliteit (zie paragraaf 2.7.5).

2.7.3 Stimuleren vorming Kindcentra en multifunctionele gebouwen

In Nederland worden vrijwel geen scholen meer gerealiseerd waarin géén onderdak wordt geboden aan kindvoorzieningen zoals peuteropvang en/of buitenschoolse opvang. De gemeente Molenlanden en haar voorgangers hebben de afgelopen jaren laten zien deze beleidslijn eveneens te kiezen. Daarom is bij alle projecten die voortvloeien uit het IHP de samenvoeging van maatschappelijke en/of onderwijsfuncties het uitgangspunt in de initiatieffase en bij het opstellen van het Programma van Eisen. Daarbij wordt wel gesteld dat samenvoeging van functies geen doel op zich is, maar een middel om een meerwaarde te creëren die in de bestaande situatie wordt gemist.

2.7.4 Verduurzaming

In de Programmabegroting 2021 heeft de gemeente gesteld waar mogelijk te willen investeren in het energieneutraal maken van het eigen vastgoed als onderdeel van de route naar 2030. Daarmee wordt bedoeld op de energietransitie. Alhoewel schoolgebouwen strikt genomen niet behoren tot het 'eigen' vastgoed kan de verduurzaming van schoolgebouwen kan hier natuurlijk wel aan bijdragen. Schoolgebouwen die vóór 2015 zijn gerealiseerd, maar in beginsel niet in aanmerking komen voor renovatie of nieuwbouw worden gedurende de looptijd van het IHP getransformeerd naar minimaal Bijna Energieneutraal (BENG).

2.7.5 Frisse scholen en binnenklimaat

Eind 2017 is het landelijke 'Eindrapport Monitor onderwijshuisvesting' verschenen. Daarin valt onder meer te lezen dat het binnenklimaat in veel scholen in Nederland ondermaats is. Met name de aspecten luchtkwaliteit en operationele temperatuur in zomer en winter worden daarbij vaak genoemd. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft daarom een zogenaamde Programma van Eisen Frisse Scholen opgesteld. Daarin zijn criteria opgenomen voor onder meer de luchtkwaliteit en operationele temperatuur in schoolgebouwen.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een zogenaamde Frisse School Klasse A (uitmuntend), B (goed) en C (minimum-niveau). Landelijk geldt Klasse B als dé referentienorm voor Frisse Scholen. Bij nieuwbouw is het overigens al sinds 2015 verplicht om een Frisse School Klasse B te realiseren voor wat betreft de aspecten binnenluchtkwaliteit en operationele temperatuur. Vanwege de aanscherpingen in het bouwbesluit op de onderdelen binnenluchtkwaliteit en operationele temperatuur worden schoolgebouwen die in 2015 of later zijn gerealiseerd niet verder opgewaardeerd. Schoolgebouwen die vóór 2015 zijn gerealiseerd, maar in beginsel niet in aanmerking komen voor renovatie of nieuwbouw worden gedurende de looptijd van het IHP opgewaardeerd naar Frisse School Klasse B voor wat betreft de thema's binnenluchtkwaliteit en operationele temperatuur.

2.7.5.1 Actualiteit rondom ventilatie van scholen

Naar aanleiding van het eindrapport van het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen heeft de Rijksoverheid in totaal € 360 miljoen ter beschikking gesteld om de ventilatie in schoolgebouwen te verbeteren. Dit bedrag geldt als 30% co-financiering om gemeenten en schoolbesturen te ondersteunen bij investeringen in het verbeteren van het binnenklimaat in schoolgebouwen. Voor de eerste tranche is een bedrag van € 100 miljoen beschikbaar. Het totaalbedrag van alle aanvragen in het land tot dusver heeft dit bedrag reeds overschreden. Op dit moment is niet bekend wanneer de tweede tranche wordt opengesteld.

2.8 Quickscan gebouwen met bouwjaar tussen 1990 en 2015

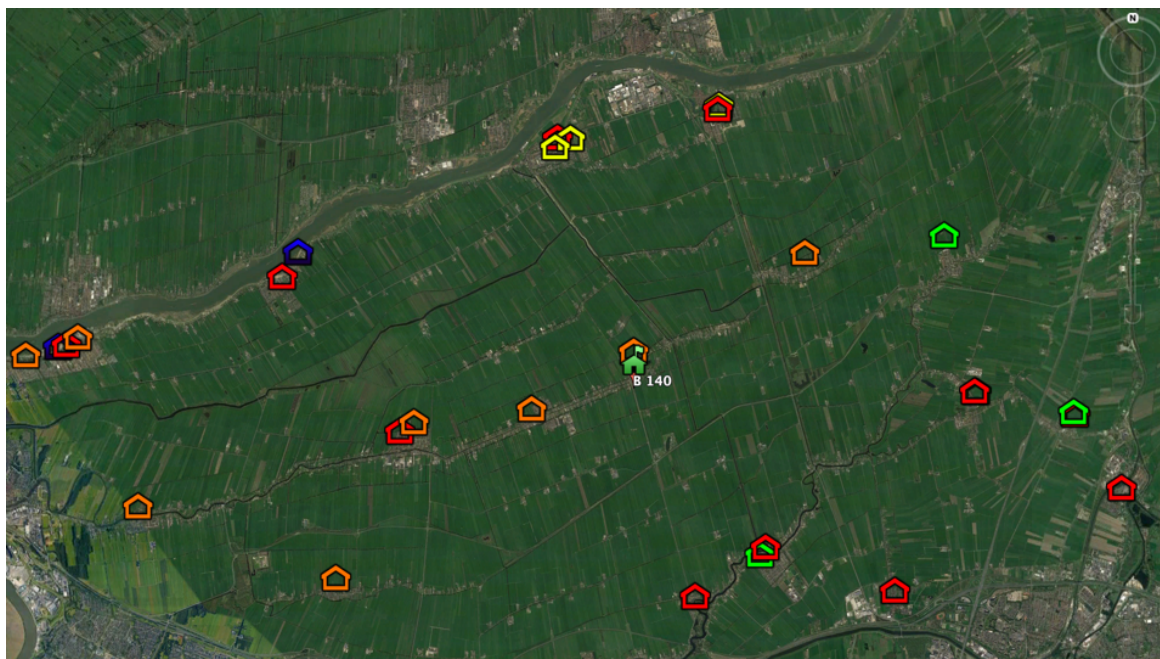
Zoals gesteld in de paragrafen 2.7.4 en 2.7.5 worden schoolgebouwen die vóór 2015 zijn gerealiseerd, maar in beginsel niet in aanmerking komen voor renovatie of vervanging gedurende de looptijd van het IHP getransformeerd naar minimaal BENG en opgewaardeerd naar Frisse School Klasse B. Voor bijvoorbeeld een school uit 2014 is het aannemelijk dat de bouwkundige en installatietechnische ingrepen uitsluitend zijn gericht op de genoemde transformatie naar minimaal BENG en op de opwaardering naar Frisse School Klasse B. Een school uit dit bouwjaar zal namelijk logischerwijs pas op zeer lange termijn voor renovatie in aanmerking komen. Voor oudere scholen is dat niet altijd aannemelijk. Voorkomen moet worden dat gebouwen enkele jaren ná de transformatie en opwaardering alsnog gerenoveerd zouden moeten worden.

Daarom wordt voor de schoolgebouwen die tussen 1990 en 2015 zijn gebouwd in 2021 een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen of het uitsluitend transformeren naar minimaal BENG en opwaarderen naar Frisse School Klasse B een doelmatige besteding is of dat de werkzaamheden onderdeel zouden moeten uitmaken van een levensduurverlengende renovatie. Voor de multifunctionele accommodaties geldt dat de quickscan ook wordt uitgevoerd in het gedeelte waar kindvoorzieningen zijn gehuisvest.

3. Huidige situatie

3.1 Spreiding schoolgebouwen binnen de gemeente

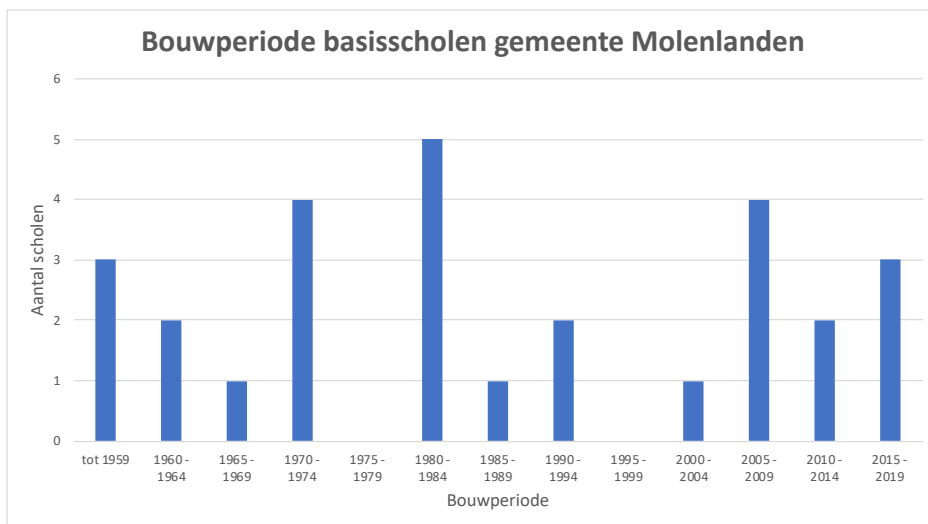
De 28 basisscholen zijn gevestigd in 17 kernen. In slechts 2 kernen zijn méér dan 2 scholen gehuisvest (Nieuw-Lekkerland en Groot-Ammers). Dat wil zeggen dat er in het overgrote deel van de kernen één (9 kernen) of twee scholen (6 kernen) zijn gehuisvest. Daarbij valt op dat ruim de helft van het aantal leerlingen onderwijs volgt aan een school van stichting O2A5 (openbaar onderwijs) of een school van stichting Karakter (protestants-christelijk onderwijs). De overige 9 schoolbesturen zijn op één na alle zogenaamde éénpitters (een schoolbestuur dat één school bestuurt). Deze schoolbesturen zijn protestants-christelijk of reformatorisch van signatuur.

Figuur 1: Spreiding scholen binnen de gemeente

3.2 Bouwjaren

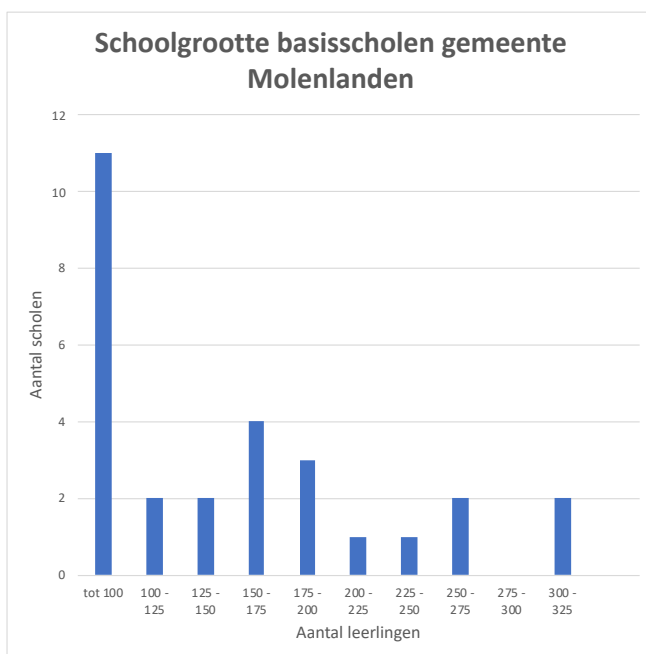
Iets meer dan één op de drie scholen in Molenlanden is gebouwd in deze eeuw (10 scholen). Er zijn twee gebouwen uit 1990 en de overige 16 schoolgebouwen zijn minimaal 35 jaar oud. In de grafiek hieronder is de verdeling per bouwperiode weergegeven.

Grafiek 1: Bouwperiode basisscholen gemeente Molenlanden

3.3 Omvang scholen en aantal leerlingen

Een basisschool in Molenlanden telt gemiddeld bijna 150 leerlingen. Het valt echter op dat een relatief groot deel van de scholen minder dan 100 leerlingen heeft (39%). In de grafiek hieronder is de verdeling van schoolomvang weergegeven.

Grafiek 2: Schoolgrootte basisscholen gemeente Molenlanden

Een kanttekening hierbij betreft het aantal leerlingen van de School met den Bijbel in Bleskensgraaf. Deze school telt formeel bijna 400 leerlingen. De school heeft echter feitelijk een afdeling voor Speciaal Basisonderwijs (SBO) geïntegreerd waardoor dat hoge aantal leerlingen wat vertekend is. Het aantal leerlingen in het reguliere basisonderwijs van de school ligt rond de 300.

3.3.1 Opheffingsnorm

Voor elke gemeente in Nederland bepaalt het ministerie van OCW een opheffingsnorm. Indien een school drie schooljaren achtereen minder leerlingen telt dan de opheffingsnorm, wordt de school in beginsel opgeheven. Er zijn uitzonderingen op die regel; zo kan een schoolbestuur een school onder de opheffingsnorm in stand houden als de gemiddelde

schoolgrootte van alle scholen binnen dat bestuur (of binnen twee of meer samenwerkende besturen) hoger is dan de opheffingsnorm voor een bepaalde gemeente. Voor een aantal scholen maken de besturen O2A5 en Stichting Karakter gebruik van deze uitzonderingen.

Voor de gemeente Molenlanden heeft het ministerie van OCW de gemeente in twee gebieden gesplitst:

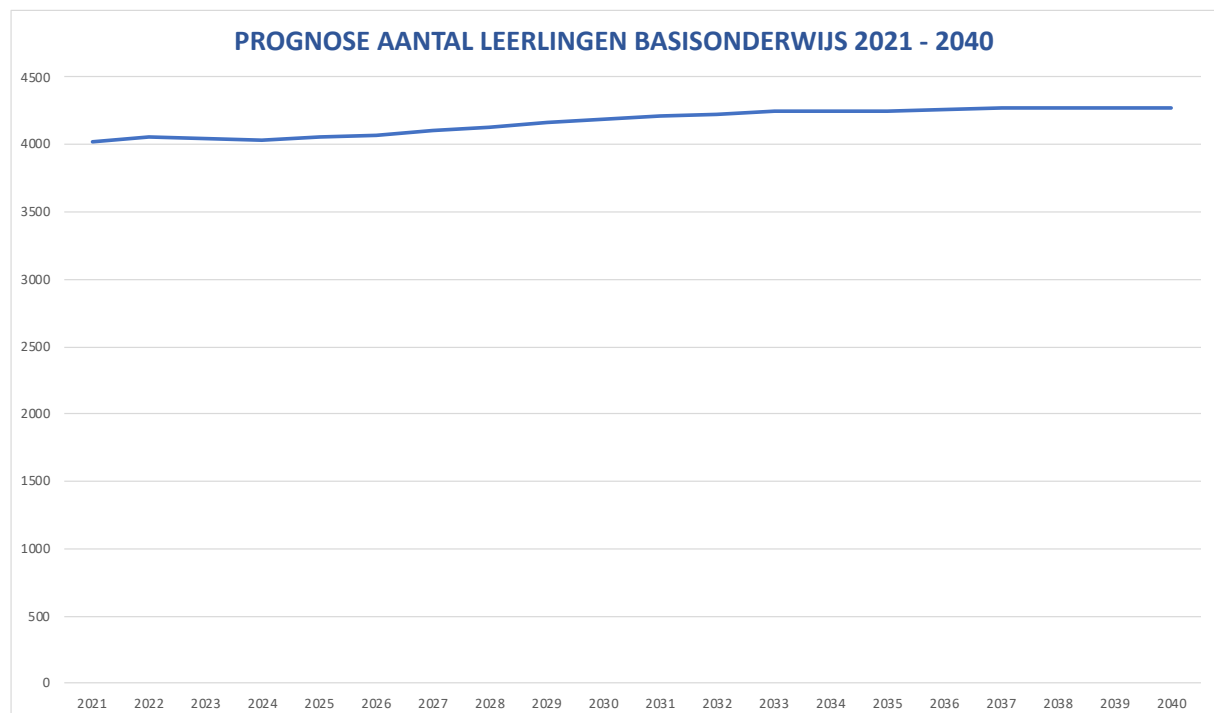
1. Kern Nieuw-Lekkerland (opheffingsnorm 142 leerlingen)
2. Overige delen (opheffingsnorm 59 leerlingen)

Op basis van de opheffingsnormen bevinden zich in Nieuw-Lekkerland géén scholen onder de opheffingsnorm. In de overige delen zijn drie scholen met minder dan 59 leerlingen. Deze scholen worden op basis van de systematiek van de gemiddelde schoolgrootte in stand gehouden.

3.3.2 Leerlingenprognose

In februari 2021 heeft prognosebureau Pronexus de meest recente leerlingenprognose opgesteld. Wat daarin opvalt is het licht stijgende aantal leerlingen vanaf het jaar 2026. Dat is in lijn met de verwachte groei van de gemeente op lange termijn die samenhangt met een verwachte toename van ruim 1.800 woningen in de komende 20 jaar.

De groei van het aantal leerlingen leidt echter niet tot meer capaciteitsproblemen bij de scholen. Er is dus geen sprake van noodzakelijke uitbreidingen van bestaande schoolgebouwen in de toekomst.

Grafiek 3: Prognose aantal leerlingen basisonderwijs 2021 – 2040 (Pronexus, 2021)

4. Toekomstperspectief basisscholen Molenlanden

4.1 Kern Arkel

4.1.1 OBS De Lingewaard

OBS De Lingewaard maakt deel uit van Brede School Lingewaard. Het gebouw is ruim 10 jaar geleden deels gerenoveerd en voor een deel nieuw gebouwd. Voor dit gebouw wordt een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen hoe het gebouw naar BENG kan worden getransformeerd en daarbij kan worden opgewaardeerd naar een Frisse School Klasse B.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

4.2 Kern Bleskensgraaf

4.2.1 OBS De Stapsteen

OBS De Stapsteen is gehuisvest in één van de oudste schoolgebouwen in Molenlanden (bouwjaar 1941). Voor deze school wordt renovatie afgewogen tegen nieuwbouw. Bij deze afweging wordt ook het mogelijk samen onder één dak brengen met de School met de Bijbel betrokken.

Toekomstperspectief: afweging renovatie / nieuwbouw op korte termijn

4.2.2 School met de Bijbel

De School met de Bijbel stamt uit 1977. De school biedt ook onderdak aan zo'n 100 kinderen die anders op een voorziening voor speciaal basisonderwijs zouden zijn aangewezen. Mede daarom ervaart de school een knelpunt in de capaciteit. In 2019 heeft het schoolbestuur toestemming gekregen de school uit te breiden. Hiervoor heeft de gemeente een bedrag van € 631.000,- gereserveerd. In overleg met het schoolbestuur maakt de wijze van uitvoering onderdeel uit van het IHP. Voor de school is vervangende bouw voorzien waarin de uitbreiding uiteraard wordt meegenomen. Mogelijk zal de nieuwbouw ook onderdak bieden aan OBS De Stapsteen. Hierover zullen beide schoolbesturen met elkaar in gesprek gaan.

Toekomstperspectief: vervangende bouw inclusief uitbreiding op korte termijn

4.3 Kern Giessenburg

4.3.1 OBS Het Tweespan

OBS Het Tweespan is gerealiseerd in 2007. Voor dit gebouw wordt een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen hoe het gebouw naar BENG kan worden getransformeerd en daarbij kan worden opgewaardeerd naar een Frisse School Klasse B.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

4.3.2 CBS De Hoeksteen

CBS De Hoeksteen is gehuisvest in een gebouw van 36 jaar oud. Gedurende de looptijd van het IHP zal het gebouw dus, conform de uitgangspunten, moeten worden gerenoveerd of worden vervangen door een nieuw gebouw.

Toekomstperspectief: afweging renovatie / nieuwbouw op middellange termijn

4.4 Kern Giessen-Oudekerk

4.4.1 OBS Giessen-Oudekerk

De voorbereidingen voor vervangende nieuwbouw van de school zijn reeds in gang gezet. In die zin maakt de vervangende nieuwbouw géén onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma van dit IHP.

Toekomstperspectief: vervangende nieuwbouw

4.5 Kern Goudriaan

4.5.1 CBS De Fakkel

CBS De Fakkel is gehuisvest in een gebouw van bijna 50 jaar oud. Voor deze school wordt renovatie afgewogen tegen nieuwbouw. In geval van nieuwbouw is het denkbaar dat er een nieuwe multifunctionele accommodatie in Goudriaan wordt gerealiseerd waarin naast de school ook het dorpshuis, de gymzaal en mogelijk ook de kinderopvangvoorziening worden gesitueerd. Het dorpshuis en de gymzaal zijn nu gehuisvest in de Multistee. De kinderopvangvoorziening is solitair gehuisvest. Vanuit bouwkundig en functioneel oogpunt is er echter geen noodzaak tot vervanging van de Multistee. In lijn met het eindrapport over het Vastgoed- en Accommodatiebeleid wordt voorgesteld om een haalbaarheidsstudie te laten uitvoeren naar wenselijkheid en haalbaarheid van een MFA in deze kern.

Toekomstperspectief: afweging renovatie / nieuwbouw op korte termijn

4.6 Kern Groot-Ammers

4.6.1 CBS Eben-Haëzer

Het gebouw waarin CBS Eben-Haëzer is gehuisvest, stamt uit het begin van deze eeuw. In verband met de behoefte aan vervangende huisvesting van OBS De Ammers en het feit dat de Rehoboth (beide eveneens te Groot-Ammers) gedurende de looptijd van het IHP aan vervanging toe is, hebben de schoolbesturen uitgesproken samen onder één dak verder te willen gaan op een nieuwe locatie. Daarbij zou dan rekening moeten worden gehouden met ruimten voor kinderopvangvoorzieningen en een schoolbibliotheek.

Daartoe is een verkenningsrapport opgesteld dat ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Toekomstperspectief: vervangende nieuwbouw op korte termijn

4.6.2 CBS Rehoboth

Het gebouw waarin CBS Rehoboth is gehuisvest is bijna 40 jaar oud. Voor de school is vervangende nieuwbouw voorzien zoals beschreven in paragraaf 4.6.1.

Toekomstperspectief: vervangende nieuwbouw op korte termijn

4.6.3 OBS De Ammers

Het gebouw waarin OBS De Ammers is gehuisvest, is gebouwd in 1974. Er is een dringende noodzaak voor renovatie of vervangende nieuwbouw. Voor de school is vervangende nieuwbouw voorzien zoals beschreven in paragraaf 4.6.1.

Toekomstperspectief: vervangende nieuwbouw op korte termijn

4.7 Kern Hoogblokland

4.7.1 OBS Den Beemd

OBS Den Beemd is gehuisvest in zeer recente nieuwbouw (2019). Voor deze school zijn geen ingrepen voorzien.

Toekomstperspectief: bestaande situatie handhaven

4.7.2 CBS De Wegwijzer

CBS De Wegwijzer is gehuisvest in zeer recente nieuwbouw (2019). Voor deze school zijn geen ingrepen voorzien.

Toekomstperspectief: bestaande situatie handhaven

4.8 Kern Hoornaar

4.8.1 OBS Klimop

OBS Klimop is samen met CBS Samen op Weg onder één dak gehuisvest in een multifunctionele accommodatie op het Dirk IV-plein. De accommodatie is gebouwd in 2007. Voor dit gebouw wordt een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen hoe het gebouw naar BENG kan worden getransformeerd en daarbij kan worden opgewaardeerd naar een Frisse School Klasse B.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

4.8.2 CBS Samen op Weg

CBS Samen op Weg is samen met OBS Klimop onder één dak gehuisvest in een multifunctionele accommodatie op het Dirk IV-plein. De accommodatie is gebouwd in 2007. Voor dit gebouw wordt een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen hoe het gebouw naar BENG kan worden getransformeerd en daarbij kan worden opgewaardeerd naar een Frisse School Klasse B.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

4.9 Kern Molenaarsgraaf

4.9.1 CBS De Bron

Ondanks de relatief hoge leeftijd van het gebouw waarin CBS De Bron is gehuisvest (meer dan 50 jaar oud) is er geen directe behoefte aan renovatie of vervangende nieuwbouw. Wel is er behoefte aan het verbeteren van het binnenklimaat. Gezien de leeftijd van het gebouw wordt daarom voorgesteld toch op korte termijn een renovatie uit te voeren waarbij de verbetering van het binnenklimaat uiteraard wordt meegenomen. Op deze manier wordt voorkomen dat er op korte termijn investeringen in het binnenklimaat worden gedaan en er binnen relatief beperkte tijd (10 jaar) alsnog een renovatie aan de orde is.

Toekomstperspectief: renovatie op korte termijn

4.10 Kern Nieuw-Lekkerland

4.10.1 OBS De Tuimelaar

OBS De Tuimelaar is gehuisvest in Brede School “Het Carillon”, ook wel bekend als het voormalige gemeentehuis. Het gebouw stamt oorspronkelijk uit 1990 en is in 2012 ingrijpend gerenoveerd. Daarom is gedurende de looptijd van dit IHP een renovatie of vervangende nieuwbouw niet aan de orde. Wel wordt er een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen hoe het gebouw naar BENG kan worden getransformeerd en daarbij kan worden opgewaardeerd naar een Frisse School Klasse B.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

4.10.2 School met de bijbel De Schakel

School met de Bijbel De Schakel is gehuisvest in een gebouw van bijna 40 jaar oud. Voor deze school wordt renovatie afgewogen tegen nieuwbouw.

Toekomstperspectief: afweging renovatie / nieuwbouw op middellange termijn

4.10.3 School met de Bijbel De Wegwijzer

School met de Bijbel De Wegwijzer is gehuisvest in een gebouw van bijna 50 jaar oud. Voor deze school wordt renovatie afgewogen tegen nieuwbouw.

Toekomstperspectief: afweging renovatie / nieuwbouw op middellange termijn

4.10.4 Ds. Petrus v/d Veldenschool

De Petrus v/d Veldenschool is gebouwd in 1990. Gezien de leeftijd van het gebouw wordt er een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen of het uitsluitend transformeren naar minimaal BENG en opwaarderen naar Frisse School Klasse B een doelmatige besteding is of dat de werkzaamheden onderdeel zouden moeten uitmaken van een levensduurverlengende renovatie. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de transformatie en opwaardering een doelmatige besteding is.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

4.11 Kern Nieuwpoort

4.11.1 OBS De Knotwilg

OBS De Knotwilg is samen met CBS Eben-Haëzer onder één dak gehuisvest in Brede School Langerak. De accommodatie is gebouwd in 2014. Voor dit gebouw wordt een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen hoe het gebouw naar BENG kan worden getransformeerd en daarbij kan worden opgewaardeerd naar een Frisse School Klasse B.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

4.11.2 CBS Eben-Haëzer

CBS Eben-Haëzer is samen met OBS De Knotwilg onder één dak gehuisvest in Brede School Langerak. De accommodatie is gebouwd in 2014. Voor dit gebouw wordt een quickscan uitgevoerd die moet uitwijzen hoe het gebouw naar BENG kan worden getransformeerd en daarbij kan worden opgewaardeerd naar een Frisse School Klasse B.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

4.12 Kern Noordoos

4.12.1 CBS School met den Bijbel

CBS School met den Bijbel is gehuisvest in zeer recente nieuwbouw (2019). Voor deze school zijn geen ingrepen voorzien.

Toekomstperspectief: bestaande situatie handhaven

4.13 Kern Ottoland

4.13.1 CBS Eben Haëzer

CBS Eben Haëzer is gehuisvest in een gebouw van precies 40 jaar oud. Het schoolbestuur heeft in 2017 de gehele binnenkant (vloeren, wanden en plafonds) vernieuwd. Voor deze school wordt daarom op langere termijn renovatie afgewogen tegen nieuwbouw. Daarbij wordt uiteraard ook gekeken naar de opgave die er ligt vanuit het Vastgoed- en Accommodatiebeleid voor het dorpshuis en de gymzaal. Indien het haalbaar blijkt de genoemde drie functies onder één dak samen te brengen, dan is het denkbaar dat de opgave voor de school naar voren wordt gehaald.

Toekomstperspectief: afweging renovatie / nieuwbouw op langere termijn

4.14 Kern Oud-Alblas

4.14.1 CBS Groen van Prinsterer

CBS Groen van Prinsterer is gehuisvest in een gebouw van ruim 50 jaar oud. Het schoolbestuur prefereert renovatie boven nieuwbouw. In de afweging zou moeten worden gezien of en zo ja op welke wijze renovatie een doelmatig alternatief is voor nieuwbouw.

Toekomstperspectief: afweging renovatie / nieuwbouw op korte termijn

4.15 Kern Schelluinen

4.15.1 OBS Het Tweespan

De voorbereidingen voor vervangende nieuwbouw van de school zijn reeds in gang gezet. In die zin maakt de vervangende nieuwbouw géén onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma van dit IHP.

Toekomstperspectief: vervangende nieuwbouw

4.16 Kern Streefkerk

4.16.1 OBS De Boomgaard

Het gebouw waarin OBS De Boomgaard is gehuisvest, is bijna 50 jaar oud. Het gebouw is dus toe aan vervanging. Normaal gesproken zou er een afweging over renovatie of nieuwbouw plaatsvinden, maar gezien het feit dat het dorps huis en de gymzaal óók aan vervanging toe zijn is het aannemelijk om uit te gaan van realisatie van een multifunctionele accommodatie.

Toekomstperspectief: vervangende nieuwbouw op korte termijn

4.16.2 School met den Bijbel

De School met den Bijbel is gehuisvest in één van de oudste schoolgebouwen in onze gemeente (1952). Het schoolbestuur heeft een zeer sterke voorkeur om op de huidige locatie gehuisvest te blijven. Voor deze school wordt renovatie afgewogen tegen nieuwbouw.

Toekomstperspectief: afweging renovatie / nieuwbouw op korte termijn

4.17 Kern Wijngaarden

4.17.1 CBS De Zaaier

Het gebouw waarin CBS De Zaaier is gehuisvest, is bijna 40 jaar oud. Het schoolbestuur is in beginsel tevreden over het huidige gebouw, maar stelt wel dat het binnenklimaat ondermaats is en dat er verduurzaming zou moeten plaatsvinden. Een quickscan moet uitwijzen of het uitsluitend transformeren naar minimaal BENG en opwaarderen naar Frisse School Klasse B een doelmatige besteding is of dat de werkzaamheden onderdeel zouden moeten uitmaken van een levensduurverlengende renovatie. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de transformatie en opwaardering een doelmatige besteding is.

Toekomstperspectief: transformatie naar BENG en opwaardering naar Frisse School Klasse B

5. Financiën

5.1 Uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten toegelicht die worden gehanteerd bij het bepalen van de omvang van de investeringen. Het gaat dan met name om de hoogte van de stichtingskosten en de afschrijvingstermijnen die van toepassing zijn. Voor alle genoemde bedragen is het prijspeil 2021 gehanteerd. Kosten voor tijdelijke huisvesting, eventuele aankoop van gronden en eventuele plankosten zijn buiten beschouwing gelaten. In het verlengde daarvan is er evenmin rekening gehouden met mogelijke grondopbrengsten bij het vrijvallen van locaties en met co-financiering door de schoolbesturen.

5.1.1 Stichtingskosten en afschrijftermijn (vervangende) nieuwbouw

De verordening onderwijshuisvesting bevat normbedragen aan de hand waarvan de stichtingskosten van een nieuw schoolgebouw worden vergoed. Met het normbedrag wordt het schoolbestuur geacht alle kosten (opstellen programma van eisen, architect, adviseurs, leges, aannemer) te betalen, met uitzondering van de grond waarop de school wordt gebouwd. Die levert de gemeente conform de bepalingen in de wet om niet bouwrijp op aan het schoolbestuur.

Het normbedrag komt voor een nieuwe basisschool van 1.400 m² bvo uit op € 2.060,- per m² bvo. Dat bedrag is in de huidige markt ruim 30% te laag om een nieuwe school te bouwen die voldoet aan het vigerende bouwbesluit. Een bedrag van € 2.700,- per m² bvo is in de huidige markt realistisch als het gaat om de stichtingskosten van een nieuw schoolgebouw met een omvang van 1.400 m² bvo.

Het bedrag van € 2.700,- per m² bvo geeft een richting aan. In de praktijk is de realisatie van een relatief klein gebouw naar verhouding namelijk duurder dan de realisatie van een groter gebouw. De genoemde € 2.700,- per m² bvo wordt dus niet als taakstellend budget gehanteerd. In het IHP worden de stichtingskosten voor nieuwbouw gebaseerd op het voor de school te realiseren aantal vierkante meters bvo. Op basis van de eveneens in beeld te brengen kosten van renovatie van het bestaande (te vervangen) schoolgebouw, wordt een afweging tussen nieuwbouw en renovatie gemaakt.

Een nieuw schoolgebouw wordt in beginsel voor minimaal 40 jaar gebouwd. Bij renovatie wordt uitgegaan van een levensduurverlenging van 25 jaar. Dit sluit ook aan bij de voorlopige inhoud van het wetsvoorstel dat strekt tot het verankeren van renovatie in de wet. In onze gemeente wordt nieuwbouw van een school boekhoudkundig in 50 jaar afgeschreven.

5.1.2 Stichtingskosten en afschrijftermijn renovatie

Het is ook mogelijk bestaande schoolgebouwen te renoveren. Een renovatie leidt tot een levensduurverlenging van minimaal 25 jaar. Daarom wordt voor renovatie een bedrag van $(25/40 * € 2.700,-) = € 1.687,50$ per m² bvo gehanteerd. Dit is in lijn met de uitgangspunten voor renovatie die de gemeenteraad heeft vastgesteld. De kosten van een renovatie worden boekhoudkundig in 25 jaar afgeschreven.

5.1.3 Verduurzaming en Frisse Scholen Klasse B

De quickscans die reeds zijn benoemd in de paragraaf 2.8 zullen moeten uitwijzen welke investering er is benodigd voor het verduurzamen en opwaarderen van het gebouw naar Frisse School Klasse B. Wel zijn er richtbedragen beschikbaar. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft berekend dat voor het aardgasvrij maken van een gemiddelde basisschool met een bouwjaar tot 2015 (1.300 m² bvo) een investering van € 600,- per m² bvo nodig is. Uit de praktijk blijkt dat er met het opwaarderen van een bestaand schoolgebouw naar Frisse School Klasse B zo'n € 250,- per m² bvo is gemoeid.

De boekhoudkundige afschrijvingstermijn voor de verduurzaming en opwaardering naar Frisse School Klasse B is 15 jaar.

5.1.4 Co-financiering

In het gezamenlijke plan van de VNG-raad en de sectorraden in het primair en voortgezet onderwijs worden de mogelijkheden voor co-financiering door schoolbesturen verruimd. Daarbij wordt wel als voorwaarde gesteld dat co-financiering door schoolbesturen altijd in samenhang moet worden gezien met te behalen exploitatievoordelen in geval van verduurzaming, renovatie of vervangende bouw. Het mag niet zo zijn dat co-financiering door schoolbesturen ertoe leidt dat zij minder middelen beschikbaar hebben voor hun primaire proces.

Met de schoolbesturen is overeengekomen om per project specifieke en concrete afspraken te maken over de hoogte van de co-financiering.

5.1.5 Rentevoet

Voor het berekenen van de kapitaallasten wordt met een rente van 0,5% gerekend.

5.1.6 Overzicht investeringen 2021 - 2032

School en kern	Schoolbestuur:	Bouwjaar:	Type ingreep:	2021 - 2024	2025 - 2028	2029 - 2032
Arkel						
OBS Lingewaard	OZA5	2007	Quicksan	€ 2.278.000		
Bleskensgraaf						
OBS De Stapsteen	OZA5	1941	Afweging renovatie / nieuwbouw	€ 1.387.125 - 1.625.400		
CBS School met de Bijbel	Karakter	1977	Vervangende bouw incl. uitbreiding	€ 6.711.400		
Giessenburg						
OBS Het Tweespan	OZA5	2007	Quicksan	€ 687.650		
CBS De Hoeksteen	SmdB Giessen-Nieuwkerk e.o.	1985	Afweging renovatie / nieuwbouw		€ 3.638.250 - € 4.368.600	
Giessen-Oudekerk						
OBS Giessen-Oudekerk	OZA5	1954	Geen			
Goudriaan						
CBS De Fakkel	Karakter	1972	Afweging renovatie / vervangende bouw	€ 1.139.063 - € 1.722.600		
Groot-Ammers						
CBS Eben-Haëzer	CBS Molenwaard	2001	Vervangende bouw			
CBS Rehoboth	CBS Molenwaard	1982	Vervangende bouw	€ 8.391.600		
OBS De Ammers	OZA5	1974	Vervangende bouw			
Hooablokland						
OBS Den Beemd	OZA5	2019	Geen			
CBS De Wegwijzer	Het Mosterdzaadje	2019	Geen			
Hoornaar						
OBS Klimop	OZA5	2007	Quicksan	€ 1.714.450		
CBS Samen op Weg	SmdB Hoornaar	2007	Quicksan			
Molengarsgraaf						
CBS De Bron	CBS De Bron	1960	Renovatie	€ 2.048.625		
Nieuw-Lekkerland						
OBS De Tuimelaar	OZA5	1990	Quicksan	€ 1.162.800		
SmdB De Schakel	Karakter	1983	Afweging renovatie / vervangende bouw		€ 3.219.750 - € 5.197.500	
SmdB De Wegwijzer	Karakter	1974	Afweging renovatie / vervangende bouw		€ 3.056.063 - 3.893.400	
Ds. Petrus v/d Veldenschool	JBSPVS	1990	Quicksan	€ 646.518		
Nieuwpoort						
OBS De Knotwilg	OZA5	2014	Quicksan	€ 834.700		
CBS Eben-Haëzer	CBS Molenwaard	2014	Quicksan	€ 881.450		
Noordeloos						
CBS School met den Bijbel	SmdB Noordeloos	2019	Geen			
Ottoland						
CBS Eben-Haëzer	Karakter	1981	Afweging renovatie / vervangende bouw			€ 1.274.063 - € 1.503.900
Oud-Alblas						
CBS Groen van Prinsterer	CBD Oud-Alblas	1968	Afweging renovatie / vervangende bouw	€ 2.188.688 - € 2.970.000		
Schelluinen						
OBS Het Tweespan	OZA5	1960	Geen			
Streefkerk						
OBS De Boomgaard	OZA5	1973	Vervangende bouw	€ 1.938.600		
School met den Bijbel	SmdB Streefkerk	1952	Afweging renovatie / vervangende bouw	€ 2.006.438 - € 2.592.000		
Wijngaarden						
CBS De Zaaier	CBS Wijngaarden	1983	Quicksan	€ 762.450		
SUBTOTAAL 2021 - 2024				€ 34.779.557 - € 36.968.243		
SUBTOTAAL 2025 - 2028					€ 9.914.063 - € 13.459.500	
SUBTOTAAL 2029 - 2032						€ 1.274.063 - € 1.503.900
TOTALE INVESTERINGSKOSTEN	€ 45.967.683 - € 51.931.643					

Tabel 1: overzicht investeringskosten 2021 - 2032

5.1.7 Kapitaallasten

Zoals blijkt uit het overzicht kan op dit moment niet het exacte bedrag van de investeringen worden bepaald. Omdat ook de effecten van een eventueel herontwikkelingspotentieel, co-financiering door schoolbesturen en mogelijke kosten voor tijdelijke huisvesting nu niet duidelijk zijn, kunnen ook de incidentele en/of structurele financiële effecten voor de meerjarenraming niet exact worden aangegeven. Naar verwachting zullen de jaarlijkse kapitaallasten tussen de € 1,5 miljoen en € 2,0 miljoen bedragen. Dit zijn louter de nieuwe kapitaallasten op basis van de investeringen.

Logischerwijs vallen er ook bestaande kapitaallasten weg, bijvoorbeeld in het geval van vervangende nieuwbouw. Het moment waarop de kapitaallasten ontstaan en dus invloed hebben op het financieel meerjarenperspectief hangt af van het tempo van de realisatie en de uitvoeringstermijn.